

म्हाडाचं डोकं फिरलय किंवा डोकं सुजलय

आज खरंतर दिवाळी सणाचा पहिला दिवस आहे. त्यामुळे तक्रारीचा सूर नको असाच भाव असतो, पण दिवाळीचे निमित्त सांगून म्हाडाने जी नवी लॉटरी जाहीर केली त्याची माहिती जाणून मुंबईकर खरोखरच संतापले आहेत. हवामान खाते बंद करा, अशी मागणी होत आहे. कारण हे खाते एकदाही हवामानाचा योग्य अंदाज देत नाही. याच कारणासाठी म्हाडाला लगाम घाला, असे म्हणायची वेळ आली. गरीब आणि मध्यमवर्गीयांना 'परवडणारी घे' बांधून द्यायची या मूळ संकल्पनेवर म्हाडा अस्तित्वात आली. या उदात्त कार्यासाठी सरकारी जमिनी त्यांना मोफत किंवा कवडीमोल दरात देण्यात आल्या, पण म्हाडा या फुकटात मिळालेल्या जमिनीवर घरं बांधून ती घरं ज्या किमतीला विकत आहे ती किंमत म्हणजे गरिबाची आणि गरिबीची अत्यंत क्रूर चेष्टा आहे. म्हणूनच म्हाडाला लगाम घाला, ही मागणी होत आहे. म्हाडा भ्रष्टाचाराचे कुरण झाले आहे, असे सतत बोलले जाते. कारण इतकी वर्षे म्हाडा असूनही गरीब आहे तिथेच आहे आणि मध्यमवर्गीय वसई-विरारच्या पुढे फेकला गेला आहे, पण म्हाडाचे पोट मात्र नको तितके फुगत चालले आहे.

म्हाडाने गरीब आणि मध्यमवर्गीयांसाठी 'परवडणारी घे' बांधायची आहेत, पण म्हाडाने शनिवारी घोषणा केली, त्यात चक्र एक कोटीपेक्षा अधिक किंमत असलेली ५० घरे आणि १८६ चौरस फुटाला ५ कोटी ८० लाख रुपये या किमतीच्या दोन घरांची विक्री जाहीर केली. ज्याला ५ कोटी ८० लाख रुपये देणे शक्य आहे त्याला म्हाडाने घर द्यायची गरजच काय आहे? ज्याला ५ कोटी ८० लाख रुपये

देणे परवडते तो गरीब बिच्चारा आहे की, प्रत्येक कर भरत आयुष्य काढणारा मध्यमवर्गीय बिच्चारा आहे? या श्रीमंतांना म्हाडाच्या ना नफा ना तोटा धर्तीवर घे देण्याचा हा रिकाम्या डोक्याचा उद्योग कशाला सुरु आहे? म्हाडाकडे ज्या जमिनी दिल्या आहेत त्या परवडणाऱ्या घरांसाठी दिल्या आहेत, पण याचा अर्थ श्रीमंतांना परवडणारी घे द्यायची असा होत नाही. किंवदून उच्च उत्पन्न गटासाठी म्हाडाने एकही घर बांधता कामा नये. सरकारकडून फुकटात घेतलेल्या जमिनी श्रीमंतांचे चोचले पुरविण्यासाठी का वापरल्या जातात? म्हाडाच्या ज्या अधिकाऱ्यांनी गर्भश्रीमंतांसाठी या फ्लॅटची निर्मिती केली त्यांची आधी डोकी तपासायला हवी. त्यांची डोकी फिरलेलीच आढळणार आहेत. ही बाब समोर आली की, त्यांची डोकी का फिरली ते जाणून द्यायचे असेल तर खिसे तपासा, काहींचे खिसे वजनाने फाटत आले असतील.

म्हाडाचं इतकं डोकं फिरलय किंवा डोक्यात हवा जाऊन डोकं इतकं सुजलय की त्यांनी श्रीमंतांसाठी परवडणारी घरं बांधायला सुरुवात केलीच, पण एकाही गरिबाला किंवा मध्यमवर्गीयाला म्हाडाचं घर परवडणारच

संपादकीय जयश्री रवाडिलकर-पांडेकृत

नाही अशीही सोय केली आहे. म्हाडाची लॉटरी निघाली की अजूनही लोक अर्ज भरतात, पण घर परवडतात म्हणून हे अर्ज भरले जात नाहीत तर खासगी बिल्डरपेक्षा १ टक्का ही घरं स्वस्त असतात म्हणून अर्ज भरतात. म्हाडाच्या घराची भरमसाठ किंमत द्यायला त्याला परवडत नाहीत, तो बिच्चारा दहा ठिकाणांहून कर्ज काढतो आणि ते कर्ज फेडत फेडत मरतो. म्हाडाला फुकट जमीन मिळते, पण म्हाडाच्या घरांच्या किमती मात्र जवळजवळ खासगी बिल्डरांनी किंमती काळते.

म्हाडाने किती चेष्टा करावी? अत्यल्प आणि अल्प उत्पन्न गट म्हणजे जो १५ ते ५० हजार रुपये कमवितो त्यांच्यासाठी बांधलेल्या फ्लॅटची किंमत १४ लाखांपासून ३५ लाखांपर्यंत ठेवली आहे. याला परवडणारं घर म्हणतात का? त्यांची जी कमाई आहे त्यात त्यांना १४ ते ३५ लाख रुपये कर्ज कोणती बँक देणार आहे हे म्हाडात बसलेल्या शहाण्यांनी सांगावे. म्हणजे खासगी सावकारी नको असे सरकारने बोंबलायचे आणि म्हाडाने किंमत इतकी जास्त ठेवायची की कोणतीही बँक

कर्ज देणार नाही. मग अर्जदार बिच्चारा नातेवाईक, पतपेढ्या अशा सर्वांसमोर हात पसरतो, आयुष्यभरासाठी गुलाम बनतो, सगळ्यांच्या शिव्या खातो. खासगी बिल्डरपेक्षा थोडं स्वस्त म्हणून घेतलं असं स्वतःला समजावत राहतो. त्या घराचीही पाच-दहा वर्षांत पडऱ्याड सुरु होते. मग सांगा की लचके तोडणारा बिल्डर आणि १५ हजारांचे उत्पन्न असलेल्या गरिबाला १४ लाखांचे घर देण्याची जोरात घोषणा करणारी म्हाडा यांच्यात फरक काय आहे? त्यात अत्यल्प गटासाठी घरे किती? ६३! आणि उच्च गटासाठी घरे किती? १९४! एक कोटी रुपयांपेक्षा महाग घरे किती? ५०! ही आकडेवारी भयानक आहे! आता 'म्हाडा' म्हणजे 'महाडा' झालाय.

म्हाडाने जी क्रूर चेष्टा चालवली आहे, ती एवढ्यावर थांबलेली नाही. म्हाडाच्या लॉटरीची जी घोषणा झाली त्यात म्हाडाने छाती फुगवून निर्लज्जपणे सांगितले की, सर्वांत कमी किमतीचे घर १४ लाख ६१ हजाराचे आहे. वाह, वाह, काय दिमाखात ही घोषणा केली गेली! त्यात आणखी सांगितले की, म्हाडाने २५ ते ३० टक्के किमती कमी केल्या आहेत. पहिला सवाल म्हणजे किमती का कमी केल्या? अर्ज कमी येऊ लागले म्हणून किमती कमी केल्या असतील तर ही परवडणारी घरे नाहीत हे लक्षात येत नाही का? दुसरा सवाल म्हणजे किमती कमी केल्या तरी म्हाडाचा तोटा होत नसणार हे निश्चित आहे. याचा अर्थ ना नफा ना तोटा तत्त्वाला हरताळ फासून वाढीव किमती लावून म्हाडा नफेखोरी करीत होती. एकूणच म्हाडाला गंभीरपणे लगाम घालण आवश्यक आहे.